

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia regionu nordyckiego - wykład II		8.0.14134	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Skandynawistyki i Fennistyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Skandynawistyka	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Marta Grzechnik; dr hab. Emilia Denkwicz-Szczepaniak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład		Semestr 2: 4 ECTS - 100h	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		40 godzin - przygotowanie do egzaminu;	
Liczba godzin		30h - czytanie wybranych lektur.	
Wykład: 30 godz.		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- angielski - polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę końcową na podstawie egzaminu pisemnego oraz z uwzględnieniem ocen cząstkowych (kolokwium pisemnego w semestrze pierwszym, prezentacji ustnych na ćwiczeniach, aktywności).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się	Egzamin	Dyskusja	
	Wiedza		
K_W04	+	+	
K_W10	+	+	
	Umiejętności		
K_U02	+	+	
	Kompetencje społeczne		
K_K01	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka angielskiego – chyba że w szczególnych wypadkach prowadzący postanowi inaczej.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z historią krajów nordyckich, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałych procesów historycznych i zagadnień pozwalających na pełniejsze zrozumienie dzisiejszego kształtu społeczeństw tych krajów. Tematy te przedstawione zostaną na tle dziejów Europy i świata, w celu zaprezentowania z jednej strony specyfiki procesów historycznych zachodzących w Skandynawii, a z drugiej – ich związków z szerszym, europejskim i światowym kontekstem.

Treści programowe

Problematyka wykładu w semestrze drugim: Społeczeństwa nordyckie w pierwszej połowie XIX w. (m.in. nowe konstytucje, Finlandia pod panowaniem rosyjskim); Problemy polityki zagranicznej regionu nordyckiego w XIX w. (wojna krymska – kwestia Wysp Alandzkich, konflikt o Szlezwik i Holsztyn); Skandynawizm XIX-wieczny; Społeczeństwa skandynawskie w drugiej połowie XIX w. (industrializacja, powstanie i rozwój partii politycznych, emigracja); Rozpad unii szwedzko-norweskiej; Państwa nordyckie wobec I wojny św.; Niepodległość Finlandii; Państwa nordyckie w okresie międzywojennym (początek rozwoju państwa dobrobytu); Państwa nordyckie w czasie II wojny św.; Niepodległość Islandii; Państwa nordyckie wobec zimnej wojny; Rozwój wewnętrzny po II wojnie św. (umacnianie się i kryzys skandynawskiego systemu państwa dobrobytu); Państwa nordyckie wobec integracji europejskiej; Państwa nordyckie wobec przemian w Europie Wschodniej na przełomie lat 80. i 90. XX w.; Państwa nordyckie w latach 90. XX w.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć (prowadzący każdorazowo ustala listę lektur):**

- Władysław Czapliński, Karol Górski, Historia Danii, Wrocław 1965.
- Adam Kersten, Historia Szwecji, Wrocław 1973.
- Tadeusz Cieślak, Historia Finlandii, Wrocław 1983.
- Matti Klinge, Krótka historia Finlandii, Helsinki 1997.
- Osmo Jusilla, Seppo Hentilä, Jukka Nevakivi, Historia polityczna Finlandii: 1809–1999, Kraków 2001.
- Grażyna Szelągowska, Dania, Warszawa 2010.
- Barbara Szordykowska, Historia Finlandii, Warszawa 2011.
- Janusz Małek, Historia Norwegii (do roku 1814), Toruń 2019.
- Grażyna i Krystyna Szelągowskie, Historia Norwegii XIX i XX wieku, Warszawa 2019.

Wybrane rozdziały i zagadnienia:

- Frost, Robert I. (2000): The Northern Wars 1558–1721, Harlow: Longman Group.
- Hurd, Madeleine (red.) (2010): Bordering the Baltic. Scandinavian Boundary-drawing processes 1900–2000, Berlin: LIT Verlag.
- Roesdahl, Else (1996): Historia wikingów, Gdańsk: Marabut.
- Piotrowski Bernard (2015): Skandynawia powojenna. W cieniu państwa opiekuńczego 1944-1975, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Wybrane artykuły:

- Scandinavian Journal of History
- Studia Scandinavica
- Zapiski historyczne
- Journal of Baltic Studies

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Kirby, David (1990): Northern Europe in the early modern period: the Baltic world 1492-1772, London: Longman Group.
- Kirby, David (1999): The Baltic world 1772-1993: Europe's northern periphery in an age of change, London: Longman Group.
- Ingvar Andersson, Dzieje Szwecji, Warszawa 1967.
- Bereza-Jarociński, Andrzej (1991): Zarys dziejów Norwegii, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapliński, Władysław (1982): Dzieje Danii nowożytnej, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Denkwicz-Szczepaniak Emilia (1992): Norwegia na drodze dylematów i przemian 1945-1949, Toruń: Towarzystwo Naukowe w Toruniu.
- Denkwicz-Szczepaniak Emilia (2004): Norwegia w I połowie XX wieku. Studia pod red. E. Denkwicz-Szczepaniak, Toruń: Wydawnictwo UMK.
- Denkwicz-Szczepaniak Emilia, Grimnes Ole Kristian (red.), 2006: Norwegia-Polska. Przeszość i teraźniejszość. Norge-Polen. Fortid og nåtid, Toruń: Wydawnictwo Firect.
- Grzybowski Marian (2015): Norwegia. Zarys systemu ustrojowego, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Kubka Andrzej (2009): Partie polityczne i systemy partyjne Szwecji, Norwegii i Danii na przełomie XX i XXI wieku, Gdańsk: Wydawnictwo UG.
- Szelągowska Krystyna (2011): My Norwegowie. Tożsamość narodowa norweskich elit w czasach nowożytnych, Kraków: Wydawnictwo Avalon.
- Urbanik Paweł, Knyt Agnieszka (2016): Droga na północ. Antologia norweskiej literatury faktu, Warszawa: Ośrodek KARTA.
- Wiśniewska Olga (2010): Związki gospodarcze Norwegii z Gdańskiem i Szczecinem w II połowie XIX wieku, Gdańsk: Wydawnictwo UG.

B. Literatura uzupełniająca (wybrana):

- Beckman, Margareta (2011): Jean Baptiste Bernadotte: o tym, jak żołnierz armii Napoleona został następcą tronu szwedzkiego. Gdańsk: Oficyna Wydawnicza Finna.
- Chymkowski, Roman; Pessel, Włodzimierz (2009): Islandia. Wprowadzenie do wiedzy o społeczeństwie i kulturze, Warszawa: Wydawnictwo Trio.
- Cieślak, Tadeusz (1983): Historia Finlandii, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Czapliński, Władysław (1973): Ruch oporu w Danii 1940–1945, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Czapliński, Władysław; Górski, Karol (1965): Historia Danii, Wrocław: Ossolineum.
- Ericson Wolke, Lars (2010): Jan III Waza: władca renesansowy, Gdańsk: Oficyna Wydawnicza Finna.
- Foote, P.G.; Wilson, D.M. (1975): Wikingowie, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Haavio, Martti (1979): Mitologia fińska, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Jaworski, Paweł (2001): Polska niepodległa wobec Skandynawii 1918–1939, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Klinge, Matti (1998): Bałtycki świat, Helsinki: Otava.
- Kłoczyński, Arnold (2007): Stosunki polsko-szwedzkie w latach 1945–1956, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Kromer, Marcin (1974): Historyja prawdziwa o przygodzie żalostnej księżęcia finlandzkiego Jana i królowny polskiej Katarzyny, oprac. Janusz Małek, Olsztyn: Pojezierze.
- Majewska, Gabriela (1991): Polityka handlowa Szwecji w latach 1720–1809, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Majewska, Gabriela (2004): Szwecja: kraj, ludzie, rządy w polskiej opinii II połowy XVIII wieku, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Palmer, Alan Warwick (2008): Północne sąsiedztwo: historia krajów i narodów Morza Bałtyckiego, Warszawa: Książka i Wiedza.
- Piekarczyk, Stanisław (1979): Mitologia germańska, Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe.
- Piotrowski, Bernard (2006): Tradycje jedności Skandynawii: od mitu wikingów do idei nordyckiej, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Piotrowski, Bernard (2006): Integracja Skandynawii: od Rady Nordyckiej do wspólnoty. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Szordykowska, Barbara (1994): Finlandia w polityce caratu w latach 1899–1914: problemy rusyfikacji i unifikacji, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Urbańczyk, Przemysław (2004): Zdobywcy północnego Atlantyku, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W04, K_W10 K_U02 K_K01</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W04; K_W10 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje najważniejsze procesy historyczne, które miały miejsce w państwach nordyckich oraz historyczne podstawy struktury społeczeństw nordyckich i zasad ich funkcjonowania (K_W04), zna miejsce obywatela w społeczeństwach nordyckich wynikające z długofalowych procesów rozwojowych tych społeczeństw (K_W10), wyciąga proste wnioski z tych procesów i wyjaśnia ich wpływ na kształt współczesnych społeczeństw nordyckich oraz ich kultury (K_W10). <p>Umiejętności</p> <p>K_U02 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w opracowaniach historycznych fakty i sady na temat historii państw nordyckich (K_U02), • wyprowadza wnioski z treści wykładów i z tekstów na temat historii państw nordyckich (K_U02). <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K01 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat historii Europy Północnej, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić (K_K01), zachowuje ostrożność w wyrażaniu opinii na temat innych kultur (K_K01).
<p>Kontakt</p> <p>marta.grzechnik@ug.edu.pl</p>	